

Засоби відтворення соціокультурних лакун в міжнародному спілкуванні

Зміст

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні аспекти вивчення лакун та безпека безеквівалентних одиниць	6
1. 1. Поняття лакуни і безеквівалентної лексики.....	6
1.2. Класифікація лакун.....	9
1.3. Елімінування лакун.....	14
РОЗДІЛ 2. Способи елімінування лакун у лексиці по темі «Інтернет»....	19
2.1. Транслітерація.....	19
2.2. Описовий переклад.....	21
2.3. Калькування.....	23
2.4. Пошук відповідностей-аналогів.....	27
Висновки.....	31
Список використаної літератури	32

Вступ

Робота присвячена темі виявлення та елімінування міжмовних лакун, які виявляються при порівнянні лексики англійської та української мови в сфері інтернету, а також вивчення різних класифікацій лакун, які існують на даний момент, і способів їх заповнення.

Лакуни та лакунарність привернули увагу лінгвістів ще з початку 50-х років ХХ століття. Вони розкривають унікальність, контрастність системи однієї мови по відношенню до іншої. Різні умови соціально-політичного, суспільно-економічного, культурного життя і побуту народу, своєрідність його світогляду, психології, традицій зумовлюють виникнення образів і понять, принципово відсутніх у носіїв інших мов. Саме тому може створюватися враження, що перекладачеві не вистачає словникового запасу слів або професіоналізму, щоб перекласти ту чи іншу лексему. Таким чином, можна говорити про складність лінгвістичного явища лакунарності та необхідності його дослідження в контексті перекладу.

В останні роки особливо активно відбувається процес запозичення англіцизмів українською мовою. Лексика англійської мови у великій кількості заповнює українську разом з реаліями західного життя, пов'язаними з бізнесом, інтернетом, комп'ютерними технологіями, електронними ЗМІ, які на сучасному етапі розвитку суспільства виступають одним із потужних факторів розвитку мови. Саме в мові мас-медіа відзначається поява великої кількості нових слів (запозичень), які асимілюються з мовою, що приймає нововведення.

Але поява нових об'єктів являє собою проблему для всіх існуючих мов. Яскравими прикладами в цьому зв'язку можуть слугувати слова, пов'язані з новими технологіями: «комп'ютер», «ноутбук» та інші. Кілька десятиліть назад більшості цих слів навіть не існувало в мовах, або ж вони ще не були в них затверджені. Тут і виникає проблема лакунарності – відсутність в мові слова, яке вже існує в іншій мові.

Актуальність дослідження визначається безперервним розвитком мови і відмінностями між лексичними системами, а також впливом інтернету на

розвиток сучасної мови та мережевого спілкування, що є маловивченою областю, про що свідчить відсутність словників по даній темі. Таким чином, обрана нами тема представляє значний науковий інтерес.

Проблема, що служить відправною точкою нашого дослідження, полягає в тому, що натеper в практиці спілкування в інтернеті та при перекладі лексики або текстів на таку тематику існує чимало труднощів, пов'язаних з номінацією й передачею певних англомовних понять, через що виникає необхідність у стійких і адекватних формах передачі таких понять українською мовою.

У якості **гіпотези** нами було висунуто припущення про те, що найбільш поширеним способом передачі лакун у сфері інтернету є транслітерація.

Об'єктом дослідження є лексична лакунарність, що виявляється в українській мові як мові-реципієнті.

Предметом дослідження є способи передачі українською мовою лакун, що виникли у сфері англомовного спілкування в інтернеті.

Метою даного дослідження є аналіз лакун в області комунікації в мережі інтернет, що виявляються при зіставленні англомовної та українськомовної практик мережевого спілкування.

В процесі виконання даної роботи вирішуються такі завдання:

- ✓ дати поняття лакуни та описати типологію лакун;
- ✓ визначити способи виявлення лакун;
- ✓ проаналізувати лакуни, що передаються різними способами (за допомогою транскрипції/транслітерації, калькування, описового перекладу, пошуку відповідності-аналога і т.д.);
- ✓ виявити найбільш часто вживаний спосіб / способи при елімінуванні лакун в заданій сфері;
- ✓ визначити причини того, чому поширений саме такий спосіб / способи.

В якості теоретичної бази ми взяли роботи таких лінгвістів, як Г. Бикова, В. Жельвіс, І. Марковіна, В. Муравйов, О. Огурцова, З. Попова, І. Стернин, Ю. Сорокін, а також роботу французьких лінгвістів Ж. Віне та Ж. Дарбельне.

У дослідженні нами використані наступні методи: метод суцільної вибірки, метод опису, словотвірний аналіз, етимологічний аналіз.

Практична значимість дослідження визначається можливістю використання отриманих даних при складанні словників, довідників у руслі обраної тематики. Також отримані дані можуть використовуватися при вивченні теоретичної граматики, лексикології, теорії або ж практики перекладу.

Новизна дослідження полягає в тому, що під час аналізу способів елімінування міжмовних лакун, що виникають в українській мові під впливом англійської лексики по темі «Інтернет» англійською, ми змогли виявити найбільш поширений метод, а саме - описовий переклад. Дана сфера мови вкрай цікава. Вона динамічно розвивається, тому лексика, що з'являється у мережі Інтернет, і особливо в соціальних мережах, залишає широке поле для роботи і подальшого вивчення.

Апробація результатів дослідження була здійснена під час виступу автора на XIII Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції студентів, аспірантів і молодих науковців «Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації» 6 листопада 2020 року у Житомирському державному університеті імені Івана Франка та у публікації статті у збірнику матеріалів конференції.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЛАКУН ТА БЕЗЕКВІВАЛЕНТНИХ ОДИНИЦЬ

1. 1. Поняття лакуни і безеквівалентної лексики

Лакуни становлять досить помітну частку національної специфіки будь-якої мови. Вони розкривають унікальність, контрастність системи однієї мови по відношенню до іншої мови. Різні умови соціально-політичної, суспільно-економічного, культурного життя і побуту народу, своєрідність його світогляду, психології, традицій зумовлюють виникнення образів та понять, принципово відсутніх у носіїв інших мов. Тому часто і створюється враження, що перекладачеві не вистачає словникового запасу або професіоналізму, щоб перекласти ту чи іншу лексему, але це велика помилка.

Як відомо, термін «лакуна» поширений у самих різних сферах життя. Даний термін має безліч значень в залежності від області, у якій він застосовується, будь то ботаніка, анатомія, фізіологія, психологія, бібліотечна справа та навіть суднобудування. Нас цікавить термін, який можна застосовувати в сфері мови. У лінгвістиці він застосовується здавна, проте досить довгий час він залишався в тіні, тобто йому не приділяли велику увагу. Проблема лакунарності мовних і текстових одиниць не піднімалася в зв'язку з тим, що складність даного явища і його неоднозначність були усвідомлені повною мірою.

Перш ніж приступити до розгляду такого цікавого мовного явища, слід зазначити, що дослідники до сих пір не прийшли до єдиного та однозначного визначення лакуни. Виникає чимало спірних моментів, зокрема, це пов'язано з тим, що немає чіткого розмежування самих понять лакуни та лакунарної одиниці. Також тут досить часто фігурує визначення без еквівалентної одиниці. Спробуємо розібратися у відмінності даних понять, і для початку розглянемо визначення, які в різний час давали лінгвісти.

Термін «лакуна» безпосередньо до мовознавства вперше ввели французькі лінгвісти Ж. Віне та Ж. Дарбельне, які визначали лакуну як явище,

що має місце тоді, коли у слова однієї мови відсутня відповідність в іншій [35]. Таке визначення найбільш поширене і визнано натепер більшістю лінгвістів.

У вітчизняну ж лінгвістику термін був введений Ю. Степановим, який назвав лакуни «прогалинами», «пробілами», «білими плямами на семантичній карті мови». Як бачимо, це визначення дещо конкретніше, ніж у французьких лінгвістів.

Існують і інші терміни для позначення поняття «лакуна» (в англійській літературі званої «gap»): «випадкові прогалини в мовних моделях» («Random notes in speech patterns»). Наприклад, відповідно до точки зору Г. Антипова і О. Донських, лакуни можуть бути мовними (лексичними, граматичними, стилістичними) і культурологічними (етнографічними, психологічними та ін.). Крім того, лакуни можуть бути як інтеркультурними або інтермовними (що виникають в процесі міжкультурного спілкування), так інтракультурними (інтрамовними).

На думку В. Жельвіс, лакуни – це те, що в одних мовах і культурах позначається окремо, тоді як в інших не сигналізується, тобто не знаходить суспільно закріпленого вираження. Варто зазначити, що дослідник називає лакуною саму категорію лакунарності з її складовими: лакунарною одиницею й лакуною.

О. Огурцова називає лакуною слово, словосполучення (як вільне, так і фразеологічне), граматичну категорію, що існують в одній мові та не зустрічаються в іншій. Вводиться поняття лакуни-дефініції, під яким мають на увазі іменники, які передаються в зіставних мовах за допомогою вільного словосполучення - перифразу: англійське «an alarmclock» - «будильник» та ін. Таким чином, лакуною автор називає лакунарну одиницю [15].

З точки зору З. Попової та І. Стерніна, лакуна – це відсутність одиниці в одній мові при її наявності в іншій. Знову ж таки, можна помітити схожість з першим визначенням. Ці автори наголошують, що головною особливістю лакун є те, що вони виникають в процесі спілкування, за допомогою контакту двох культур [17].

Г. Бикова розглядає лакуни як численні концепти, які не мають засобів мовного вираження в національній мовній системі (лакуни), ідеальний зміст (семема), що представляє собою віртуальною лексичну одиницю, яка займає певне місце в лексичній системі в статусі нульової лексеми. Пізніше Г. Бикова зазначила, що лакуна – віртуальна лексична сутність, семема, яка не має матеріального втілення у вигляді лексеми, але здатна проявитися на рівні синтаксичної об'єктивізації у разі виникнення комунікативної затребуваності концепту [3].

У роботі Л. Бархударова «Мова і переклад», що стала класикою вітчизняного перекладознавства, існує визначення, що лакуни – одиниці словника однієї з мов, яким з якихось причин немає відповідностей в лексичному складі іншої мови [1].

Також слід зазначити, що лакуни синонімічні поняттю реалій. Ряд авторів вважає реалії іншомовними словами, які позначають поняття, предмета, явища, які не існують у побуті того народу, мовою якого твір перекладається. Л. Бархударов наводить досить стисле визначення, трактуючи реалії як слова, що позначають предмети, поняття і ситуації, які не існують в практичному досвіді людей, що говорять іншою мовою. Я. Рецкераналізує безеквівалентну лексику, яка представляє собою позначення реалій, характерних для країни вихідної мови і чужих для іншої мови/іншої дійсності.

Таким чином, можна помітити, що у визначеннях різних авторів присутнє явне протиріччя: одні вважають лакуною безпосередньо безеквівалентну одиницю, інші ж, навпаки, мають на увазі білу пляму. Це обумовлено тим, що багато лінгвістів вважають, що безеквівалентна одиниця, наявна в одній мові, і лакунарна одиниця, відсутня в іншій мові, є одна і та ж одиниця. Але є підстави вважати, що це різні одиниці, а тому не можна ототожнювати безеквівалентну і лакунарну одиниці. Різні лінгвісти мають на увазі під лакуною різні речі, але фактично прирівнюють їх одну до одної.

В ході аналізу перерахованих вище визначень лакуни можна зробити висновок про те, що лакуна і лакунарна одиниця – це одне і те ж поняття.

Протиставленням їм є ніщо інше, як безеквівалентна одиниця. Розмежувавши таким чином поняття, ми уникаємо плутанини визначень і, відповідно, можемо починати розгляд зазначених явищ на прикладі обраної пари мов: української та англійської.

Для детальнішого аналізу природі лакун необхідно розглянути різні класифікації та елімінування, тобто усунення, самих лакун.

1.2. Класифікація лакун

Лакуни мають безліч класифікацій, від широких, що охоплюють і розділяють практично весь лакунарний склад мови, до більш вузьких категорій, які застосовуються лише до невеликої кількості лексики. Найбільш поширені підрозділи лакун – це лінгвістичні та етнографічні.

Лінгвістичні лакуни поділяються на наступні чотири групи:

✓ Абсолютні лакуни: такі лексичні вирази однієї мови, що не мають ні часткових, ні повних еквівалентів серед лексичних одиниць іншої мови. Сюди відносяться географічні назви, власні імена, назви газет, різних закладів тощо, що не мають постійних відповідників в лексиконі іншої мови.

✓ Відносні лакуни: на відміну від абсолютних лакун, відносні лакуни виділяються при порівнянні частоти вживання слів із загальним значенням у двох мовах. Відносні лакуни існують на рівні мовлення при спільності понять, які висловлюються порівнюваними словами. Наприклад, в англійській мові немає одиниці, яка б змогла передати українське значення «*окрин*», тому дане поняття варто передавати описово «*boilingwater*».

✓ Векторні лакуни: лексично фіксовані поняття в двох мовах далеко не завжди збігаються за обсягом: часто трапляється, що поняття, які знаходять лексичне вираження в одній мові, виявляються ширше відповідних понять іншої мови, і якимось чином включають в себе останні, тобто виявляються родовими щодо видових понять іншої мови.

✓ Стилістичні лакуни: вони виділяються на підставі відсутності в одній з мов слова (або фразеологізму), що має таке ж стилістичне забарвлення, що і слово з ідентичним значенням в іншій мові.

Етнографічні лакуни народжуються безпосередньо у зв'язку з відсутністю тих чи інших речей в даній національній культурі. Виділення етнографічних лакун ґрунтується на тому факті, що дійсність двох народів не буває повністю ідентичною.

✓ Абсолютні етнографічні лакуни: на відміну від лінгвістичних лакун, абсолютні етнографічні лакуни не можуть бути виявлені з достатньою точністю за допомогою простого виявлення відсутності в одній з мов слова (фразеологізму) для вираження поняття, закріпленого в лексиці іншої мови. Із самої назви стає зрозуміло, що етнографічні лакуни безпосередньо пов'язані з позамовною національною реальністю, і тому кожного разу при їх виявленні доводиться констатувати наявність, відсутність і порівняльну поширеність даної речі або явища в побуті даного народу.

Для виявлення абсолютних етнографічних лакун достатньо наявності таких ознак:

- обов'язкова відсутність в одній з мов слова або фразеологізму для вираження відповідного поняття; при цьому, однак, зберігається можливість передачі даного поняття вільним словосполученням (пояснювальній перекручуванням);
- відсутність речі (явища) у побуті даного народу при наявності її в іншій цивілізації (відсутність лексично зафіксованого побутового поняття у носіїв цієї мови);

Відносні етнографічні лакуни: такі лакуни безпосередньо пов'язані з фактами цивілізації, відмінними від національних, у зв'язку з чим їх знаходження не складає ніяких труднощів. Вони можуть бути виявлені іншими способами, ніж лінгвістичні. Прямими екстралінгвістичними свідцтвами малої вживаності слова в мові може слугувати слабкопоширеність даної речі (явища) у побуті того чи іншого народу і відповідна мала значимість поняття, що виражається цим словом для даної цивілізації.

✓ Векторні етнографічні лакуни знаходяться в проміжному положенні між відносними та абсолютними. Виходячи з класифікації, заснованої на

відсутності предмета (явища) в тій чи іншій цивілізації, вони не можуть бути віднесені до абсолютних лакун, оскільки дана річ існує в житті обох народів, хоча і не має спеціального позначення в одній із мов. З цієї точки зору векторні етнографічні лакуни близькі до відносних етнографічних лакун, при виділенні яких, як відомо, виходять з наявності предмета (явища) в обох цивілізаціях, але з різною значимістю їх у життя двох народів. З іншого боку, ґрунтуючись на виділенні рівнів мови, необхідно відзначити, що векторні лакуни мають щось спільне з абсолютними, що і ті й інші виділяються на рівні мови.

✓ Асоціативні лакуни: будь-яке слово будь-якої мови володіє власною унікальною системою мовних асоціацій. Великий інтерес представляє вивчення не тільки самих асоціативних лакун, але і можливих реакцій носіїв різних мов на одні і ті ж прояви позамовної дійсності. Асоціативні лакуни виявляються поза тотожності асоціацій, які закріплені в свідомості людей за словами-еквівалентами різних мов, в різних підставах для номінації предметів і явищ. Ці асоціації найчастіше можна пояснити особливостями національного сприйняття позамовної дійсності, тобто вони носять лінгвоетнографічний характер, та іноді проявляються у внутрішній формі слів [14; 16; 18].

Для вірного та якісного перекладу фахівцю потрібно володіти низкою знань і навичок та вмінням підібрати прийом і метод перекладу. Перекладач має дуже складне завдання: передати іншомовному читачеві всі фонові значення стосовно перекладного слова, іншими словами, текст потрібно зробити доступним для їхнього сприйняття.

Аналіз публіцистичних текстів та їхніх перекладів, а також словникових статей засвідчує, що українська свідомість виділяє більш дрібні деталі дійсності (*стакан – склянка*), в той час як в англійській свідомості дійсність піддається більш розгорнутій типології (більше 30 найменувань склянок (*snifter, glass, flute, mug, schooner, tumbler, goblet, stemma та ін.*)).

Для більш якісного порівняння варто навести ще декілька прикладів:

✓ понад 50 найменувань вікон (*window, dormer, fanlight, casement, lancet, baywindow, picturewindow, rosewindow, bowwindow, Frenchwindow та ін.*);

✓ понад 12 найменувань їдалень як закладів громадського харчування (canteen, refectory, diner, dininghall, mess-room та ін.);

Також лакуни можна класифікувати і за іншими критеріями. Дані класифікації поширені не так сильно, як перераховані вище, і не настільки часто знаходять застосування, однак мають цілком справедливо заслужене існування. Способи угруповання лакун, перераховані нижче, запропонував І. Стернин.

За ступенем абстрактності змісту лакуни поділяються на дві групи:

✓ Предметні лакуни відображають відсутність матеріального, фізичного, чуттєво-сприйманого предмета або явища, яке присутнє в одній мові та відсутнє в іншій (для англійської мови прикладом предметної лакуни є слово «квас»);

✓ Абстрактні лакуни відображають відсутність будь-якого абстрактного поняття або розумової категорії (наприклад, українське слово «кмітливість»).

За парадигматичною характеристикою, місця в мовних парадигмах лакуни поділяються на такі групи:

✓ Родові лакуни відображають відсутність загального найменування для класу предметів;

✓ Видові лакуни - відсутність конкретних найменувань, найменувань окремих різновидів предметів або явищ.

Наприклад, в англійській мові існує таке найменування як «*Grandparents*», а в українській мові узагальнюючого слова для бабусі й дідуся немає. Це є родовою лакуною для української мови. З іншого боку, в українській немає диференційованих однослівних позначень для наручних годинників – це видові лакуни для української мови (англ. *Watch, clock*). Також видовими лакунами для англійської мови є дієслова «мити» і «прати». Ці поняття лексично не диференційовані, і мають тільки одне узагальнююче слово «*Wash*».

За системно-мовної приналежності лакуни поділяються на дві групи:

- ✓ Міжмовні лакуни виявляються при зіставленні різних мов: якщо в одній з них не виявляється лексичного еквівалента будь-якої одиниці іншої мови, то можна говорити про існування в ньому лакуни.
- ✓ Внутрішньомовні лакуни виявляються всередині парадигм однієї мови - наприклад, відсутність будь-якої морфологічної форми слова і ін. Такі лакуни досліджуються на рівні однієї мови.

За позамовною обумовленості розрізняють наступні групи лакун:

- ✓ Цільові лакуни - це лакуни, які пояснюються відсутністю відповідного предмета або явища в національній культурі (матрьошка, балалайка, вінегрет, квас, безпритульний, тамада, квартира в західноєвропейських мовах).
- ✓ Невмотивовані лакуни не можуть бути пояснені відсутністю явища або предмета – відповідні предмети і явища в культурі є, а слів, які позначають, немає (доба, окріп, сухом'ятка, кмітливий, сухостій, іменинник, аврал, однофамілець в західноєвропейських мовах).

За типом номінації розрізняють:

- ✓ Номінативні лакуни - лакуни, що відображають відсутність номінації денотата. Може бути відсутнім номінація предмета взагалі, а може бути відсутнім його емоційна або оціночна номінація.
- ✓ Стилiстичні лакуни - відсутність слова з певною стилістичною характеристикою, це чисто мовна характеристика лакуни.

За належністю лакуни до певної частини мови вводиться наступна диференціація лакун [14;15]:

У мові може бути дієслово, але при цьому може не бути від нього спільнокореневого іменника і т.д. Наприклад, українсько-англійська лакуна - "Бурхливо аплодувати, схвалюючи що-небудь" -англ. acclaim. Дієслова в українській мові немає, але є іменник з даним значенням - овація. Таким чином, при виявленні дієслівної лакуни можна робити висновок про відсутність еквівалента до неї: в даному випадку він просто є представником іншої частини мови.

Прямими етнографічними свідченнями існування векторних етнографічних лакун є наявність предметів (явищ) в житті обох народів, але їх різна суспільна значущість у двох цивілізаціях - в одній з них річ не грала або не відіграє значної ролі, що і робить можливим створення родового недиференційованого поняття, навпаки, в іншій мові мають значення відтінки, деталі даного загального поняття, що і створює можливість утворення кількох видових понять.

1.3. Елімінування лакун

Лакуни є перешкодою для здійснення міжкультурної комунікації, адже вони ускладнюють розуміння між співрозмовниками (автором і реципієнтом). Порозуміння між культурами співрозмовників здійснюється за рахунок елімінування лакун, тобто усунення відмінностей між взаємодіючими мовними культурами. Вибір того чи іншого способу елімінування лакун забезпечує більшу або меншу лакунарну напруженість, при цьому перекладач приймає на себе відповідальність за вибір способу елімінування.

Явища лакунізації та делакунізації розглядаються як мовніуніверсалії у випадках розвитку чи занепаду мовних форм. Процес пошуку правильного слова або еквівалента називається делакунізацією. Явище лакунарності вважається багатограним. Лакуни стосуються вербальних та невербальних комунікацій, неоднаково представлених у теорії.

Проблеми виправлення та пояснення невідповідностей (наприклад, розмитих культурних або лінгвістичних елементів) залишаються теоретично завантаженими в роботах як українських, так і зарубіжних дослідників. Статус культурних та міжмовних лакун-прогалин на сьогодні є актуальним та складним питанням. Прагматичний вектор лакунології корелює з проблемами невідповідних образів світу, соціокультурної поведінки, міжкультурної та міжмовної діяльності.

Елімінування лакун здійснюється двома основними способами - заповненням та компенсацією.

Заповнення лакуни – це процес розкриття деякого поняття, що належить до чужої, для реципієнта, культури. Заповнення може бути різною глибини, що залежить від характеру лакуни, від типу тексту, в якому лакуна існує, а також від особливостей реципієнта, якому адресований текст.

Компенсація – це засіб фіксації лакуни, початковий етап елімінування, за яким в деяких випадках відбувається, а в деяких не відбувається заповнення семантичної порожнечі. У випадках, коли елімінування лакуни закінчується на стадії компенсації, ми отримуємо поділений (розчленований) опис поняття, що належить іншій культурі. Слово або вираз, за допомогою якого лакуна фіксується, позначають терміном компенсатор, тобто мовна одиниця, словосполучення, опис і т.д., які використовуються для компенсації відсутнього в системі мови слова. В результаті компенсації лакуна не зникає, а залишається, супроводжувана особливим поясненням-компенсатором.

Для позначення «заповненого місця», «антилакуни», що є результатом елімінування, використовується термін «пленус» (від лат. plenus -повний). Існує кілька різновидів пленусів в залежності від прийому перекладу, використовуваного для компенсації або заповнення лакуни.

Існують наступні способи перекладу лексичних лакун.

1. **Транскрипція або транслітерація.** Дані прийоми полягають у створенні слів, що відтворюють в мові перекладу форму іншомовного слова.

Пленуси, отримані в результаті транскрипції або транслітерації поділяються на три групи:

а) Пленуси, які внаслідок широкого поширення і в результаті етнічних контактів перетворилися в інтернаціональні, закріпилися в мові перекладу і регулярно використовуються для переказу відповідних слів.

б) Пленуси, які, хоча і відчуються в мові як іншомовні, зрозуміліюся іншій культурі і не вимагають додаткового роз'яснення.

В обох вищезгаданих випадках відбувається заповнення лакуни.

с) Пленуси, які відчуються в мові як екзотизму і в більшості випадків залишаються незрозумілими для широкого кола носіїв мови, в якому виявляється лакуна, і вимагають додаткового пояснення.

В даному випадку має місце процес компенсації лакун, а не їх заповнення: лакуни продовжують відчуватися, їх зміст розкрито додатково на рівні синтаксичної об'єктивації, описово.

2. **Калькування**, тобто відтворення морфемного складу слова або складових частин стійкого словосполучення.

Пленуси, отримані в результаті калькування, діляться на наступні групи.

а) кальковані пленуси, які широко поширюються в перекладацькій практиці, а потім починають використовуватися і в неперекладних матеріалах на мові перекладу. В результаті відповідні одиниці вихідної мови виходять з розряду лакунарних, набуваючи постійної відповідності. (Наприклад, *backbencher* - задньолавочник).

В даному випадку відбувається заповнення лакуни.

б) Квазіпленуси, заповнення лакуни таким мовним матеріалом, який не відображає суті поняття вихідної мови, спотворює його або викликає хибні асоціації. Поява квазіпленусів особливо поширена при заповненні мотивованих і асоціативних лакун. Це обумовлено не тільки лінгвістичними особливостями різних мовних систем, але і рядом соціальних факторів та відмінностей в способі мислення представників різних культур. Квазіпленуси з'являються в результаті неадекватного заповнення лакун засобами іншої мови.

с) **Описовий переклад**. Описовий переклад передбачає використання опису, який розкриває значення безеквівалентної одиниці за допомогою розгорнутого словосполучення (наприклад, *landslide*- перевага на виборах переважною більшістю голосів, *brinkmanship* - мистецтво проведення політики на межі війни). Описовий переклад є способом компенсації лакуни, в результаті якого з'являється пленус-пояснювальна перифраза.

3. **Створення відповідностей-аналогів** шляхом пошуку для найближчої за значенням одиниці мови перекладу для безеквівалентної одиниці

вихідного мови. (Наприклад, *drugstore* – аптека, *witchhunter* – мракобіс, *fancymeetingyou!* – яким вітром!). Близькість значень еквівалентних одиниць в оригіналі і перекладі в цьому випадку далеко не повна, і подібний переклад можна застосовувати лише в певному контексті.

В цьому випадку в результаті заповнення лакуни утворюється пленус-аналог. Аналоги – це нерозкладні одиниці мови, які за своїм значенням наближаються до значення одиниць вихідної мови і функціонують в аналогічній мовній ситуації. Аналоги використовуються в тому числі і для передачі ідіом, розмовних, фольклорних і т.д. кліше, прислів'їв, приказок, висловів.

Однак якщо аналог не збігається по конотації з одиницею вихідної мови, утворюється стилістична лакуна. Наприклад, запити щось гірке – *to start drink hard* (укр. «почати сильно пити»).

4. **Конкретизація або генералізація.** Конкретизація – це прийом перекладу, вид заміни, при якому слово з більш широким значенням замінюється на слово з вузьким значенням. Генералізація, навпаки - заміна оригінального поняття більш широким, перехід від часткового до загального. Існує кілька випадків застосування конкретизації або генералізації.

а) Для заповнення лакуни в якості пленуса використовується гіпонім замість гіперонімів і навпаки (нога - *foot, leg*).

б) Вхідна мова може містити слова, різні за значенням, але складаються один з одним в різних асоціативних зв'язках. Їх значення об'єднується в загальну для них лексичну одиницю. Для заповнення лакуни в якості пленуса використовується слово із загальним значенням (вогонь, пожежа - *fire*; чашка, кубок - *cup*).

с) Поряд з цим, вихідна мова може містити слова, які є семантично рівнозначними, але можуть відрізнятися за походженням. В цьому випадку лакуна заповнюється присутньою, в мові перекладу, лексичною одиницею з відповідним значенням (*wood, forest* - ліс; *tin, can* - консервна банка).

5. **Нейтралізація або емпфаза.** При синонімії різних типів пари слів в одній мові відповідає пленус із загальним значенням в іншій мові. В цьому випадку відбувається заповнення лакуни і спостерігається відношення: стилістична лакуна - нейтрально забарвлений пленус. Наприклад, *hearty, cordial*- серцевий, *sunny, solar* - сонячний. Значення лакунарних одиниць в конкретних контекстах передаються за допомогою зазначених способів настільки ж успішно, як і значення слів, які мають постійні або варіантні відповідності.

РОЗДІЛ 2. СПОСОБИ ЕЛІМІНУВАННЯ ЛАКУН У ЛЕКСИЦІ ПО ТЕМІ «ІНТЕРНЕТ»

Як матеріал для дослідження нами були вивчені 16 англомовних сайтів в інтернеті, що пропонують глосарії термінів по темі «Інтернет та соціальні мережі » та потім із 427 представлених лексичних одиниць було відібрано близько 50, які після проходження перевірки з чималою кількістю словників (Oxford Dictionary, Cambridge Dictionary, ABBYY Lingvo, Urban Dictionary [36, 38, 42] не виявили еквівалента в українській мові, або мали дуже розмите і недостатньо точне значення. Далі, спираючись на теоретичний матеріал, який представлений в попередньому розділі, ми розподілили безеквівалентні одиниці по групах, орієнтуючись на спосіб елімінування відповідних їм лакун.

2.1. Транслітерація

На різних сайтах в інтернеті та соціальних мережах, які мають варіанти перекладу інтерфейсу для українськомовних користувачів (наприклад, Facebook, Twitter), можна досить часто зустріти перехід лексичних одиниць в українську мову саме за допомогою транслітерації, оскільки вона є одним з найбільш вживаних способів заповнення в українській мові лакун, відповідних цим поняттям.

Bitcoin – цифрова валюта, за допомогою якої можуть відбуватися транзакції без участі центрального банку. Така система була створена в 2008 році. «*Bitcoin*» - складене слово від «*bit*» («*binarydigit*» - подвійний розряд; біт) і «*coin*» (монета). В якості одного із способів елімінування таку одиницю в українську мову можна перенести за допомогою описового перекладу, і тоді отримаємо словосполучення «цифрова валюта», згадане вище; або скористатися калькуванням і утворити за допомогою нього одиницю «бітмонета», проте, на нашу думку, транслітерований варіант «біткоїни», який часто зустрічається в інтернеті, найбільш підходить для заповнення цієї лакуни, оскільки зберігає початкову компактну форму.

Content – загальний термін для будь-якої інформації в он-лайн ЗМІ, включаючи зображення, графіку, тексти, відео, анімації, аудіо-кліпи тощо. Загальновідоме значення – «зміст», проте такий переклад буде не зовсім точно передавати суть. У мережі можна зустріти транслітерованій варіант слова «контент», і пленус, отриманий таким чином, зрозумілий для більшості користувачів Інтернету. Відповідно, дана лакуна заповнюється саме за допомогою такої одиниці.

Geotag – координати напрямку, які можуть бути прикріплені до якогось певного контенту в Інтернеті. Поняття є поєднанням «*geo*» (форма, що має значення «земля») і «*tag*» (позначка). Можемо застосувати два способи елімінавання: транслітерацію і калькування. У першому випадку ми отримуємо слово «геотег», яке є легким для сприйняття. У випадку з калькуванням отримаємо форму «гео-відмітка», яке так само не буде помилковою, і, крім цього, виявиться більш легкою для сприйняття носіями української мови. Оскільки обидва варіанти мають право існувати, вибір пленуса залишається за носієм української мови.

Hashtag – слово або група слів, які починаються з номерного знака (#) і використовуються для групування схожих ідей і тем; наприклад, *#worldproblems*. У 2009 році один з користувачів соціальної мережі після вдалого приземлення несправного літака на річку Гудзон додав у повідомлення *#flight1549*. Ця ідея привернула досить багато уваги і розійшлася по інтернету з великою швидкістю. Зараз таке поняття можна зустріти практично на кожній сторінці в інтернеті.

Нещодавно в українській мові це слово з'явилося практично в незмінному вигляді з допомогою транслітерації, і пишеться як «хештег». Цю лакуну в українській мові можна традиційно компенсувати за допомогою описового перекладу.

Selfie – фотографія, яку людина робить, знімаючи саму себе, і завантажує на сайт соціальної мережі. Перша згадка про «*self-portrait*», від якого походить слово «*selfie*», датується 1839 роком. *Selfie* є похідною від форми «*self*», яка

українською перекладається як зворотна частка, своє «я». Користувачі соціальних мереж зараз активно використовують слово «селфі», з розумінням якого не виникає ніяких проблем. Таким чином, можна вважати лакуну заповненою. Robbie almost got away, but head to pause to take a selfie.

2.2. Описовий переклад

До описового перекладу як способу елімінування лакун, як правило, звертаються в тому випадку, коли жоден з інших представлених способів не здатний передати значення одиниці в іншій мові. Зазвичай він зустрічається майже з тією ж частотою, як і транслітерація / транскрипція, але все залежить від тематики перекладної лексики.

Crowdfunding— акт пожертвувань або вкладень он-лайн користувачів в будь-яку організацію, як правило, гроші збирають на підтримку будь-якого проекту. Вперше це поняття виникло в 1997 році, після того як американські фанати зібрали кошти на організацію концертного туру британської рок-групи Marillion. Пізніше була організована перша музично орієнтована платформа ArtistShare. В наші дні термін «*crowdfunding*» можна застосувати не стільки до музичній сфері, скільки відносити до бізнесу.

«*Crowdfunding*» складається з комбінації двох слів: «*crowd*» (натовп, маса) і «*funding*» (фінансування), тобто буквально його можна зрозуміти як «масове фінансування» або «фінансування натовпом». Однак, якщо залишити переклад в такому вигляді, частина значення загубиться, зокрема, неможливо буде зрозуміти, що таке фінансування відбувається саме за допомогою мережі Інтернет. У разі описового перекладу конотація зберігається.

Crowdsourcing— залучення до робочого процесу некваліфікованих працівників-добровольців, часто інтернет-користувачів, наприклад, для наповнення сайту матеріалом. витрати на утримання таких співробітників зведені до мінімуму. Поняття є комбінацією слів «*crowd*» (натовп) і «*outsourcing*» (від «*source*»—джерело; залучення зовнішніх ресурсів). Як ми бачимо, складові частини поняття не є лакунами в українській мові, та, здавалося б, проблеми заповнення лакуни виникнути не повинно. Однак, в

цьому випадку неможливо звернутися до транслітерації, яка часто використовується при перекладі подібних понять, оскільки для основної маси носіїв української мови воно залишиться складним для сприйняття. Калькування також виявиться неефективним, оскільки поняття має досить широке визначення і укласти його в одне-два слова, зберігши при цьому повне значення, виявиться практично неможливим. Тому в зв'язку зі складністю заповнення лакуни, слід вдатися до компенсації, а конкретно - описового перекладу. Таким чином, «*crowdsourcing*» в українській мові буде звучати як «залучення зовнішніх ресурсів групи людей для виконання будь-якої роботи».

Findability – можливість бути знайденим он-лайн (зазвичай відноситься до соціальних мереж).

«*Findability*» є комбінацією двох слів –«*find*» (знаходити) і «*ability*» (здатність, можливість). Така форма іменника утворилася від прикметника «*findable*». В даний час дане слово більше відноситься саме до соціальних мереж. За логікою з прикметником, «*findability*» можна перекласти як «що знаходяться». Але, по-перше, така форма слова буде не зовсім коректна, і, по-друге, на місці пробілу виникне стилістична лакуна. Щоб уникнути цього, в даному випадку буде більш доречним застосувати саме описовий переклад як спосіб елімінування. При перекладі слова «*findability*», як можливість бути знайденим в мережі, збережеться повне значення, і, як наслідок, не виникне проблем з розумінням. As Morville said in his book *Ambient Findability*, “Findability precedes usability. In the alphabet and on the Web. You can’t use what you can’t find.”[33].

Fomo – скорочення від виразу «*fear of missing out*», страх пропустити щось важливе. Вираз означає боязнь пропустити захоплюючу або цікаву подію, яка може в даний момент проходити в іншому місці, або вдале вкладення, і зазвичай супроводжується записами чи повідомленнями, які з'являються на сайтах різних соціальних мереж. В українській мові ми можемо виявити сленговий вираз «бути в темі», проте, якщо використовувати його в якості перекладу поняття «*fomo*», виникає стилістична лакуна, так як такий переклад

не передаватиме повну конотацію. Як варіант, можна на прикладі англійського виразу створити подібний акронім (аббревіатура, що складається з перших букв або частин слів, яка вимовляється як одне слово): страх пропустити що-небудь важливе - СП(щ)В; але в такому випадку виникає питання – чи затвердиться цей акронім в українській мові?

Можливо, єдиним варіантом для компенсації цієї лакуни на даний момент залишається описовий переклад. Double booking, over booking, feeling guilty and not feeling happy about what you are doing can all be pretty crappy side effects of having too much FOMO.[25].

Hackerspace – місце, де люди, які цікавляться комп'ютерними технологіями, можуть збиратися для спільної роботи над проектами, ділитися ідеями, обладнанням і знаннями.

Поєднання від «*hacker*» (хакер, комп'ютерних зломщик) і «*space*» (місце, простір). З визначення поняття стає зрозумілим, що вираз досить іронічний, так як під виразом зовсім необов'язково маються на увазі саме хакери. В українській мові слово «хакер» має негативне забарвлення, тому недоцільно використовувати транскрипцію або калькування. У даному випадку найбільш доречним залишається описовий переклад.

Like-Gated – доступний для перегляду тільки після «лайка».

«*Like*» є виразом схвалення щодо будь-якої новини, інформації, події, людини, яка з'явилася в соціальній мережі «*Facebook*». Словосполучення «*like-gated*» складно перевести за допомогою калькування, транслітерація в даному випадку також не допоможе, тому ми вважаємо, що значення цього виразу можна передати лише за допомогою описового перекладу. В такому випадку виникне менше складнощів із його вживанням і адекватним сприйняттям. Like gates have been one of the most effective ways of growing your audience on Facebook for over 5 years. [30].

2.3. Калькування

Лакуни, заповнені таким способом, як правило, найбільш легкі для перекладу, оскільки він виявляється практично дослівним.

Collective Intelligence означає груповий інтелект, розум, який виникає зі спільної роботи і змагання багатьох індивідуумів і проявляється в узгодженому прийнятті рішень в соціальних мережах. Походження словосполучення датується 1983 роком. Оскільки у випадку з даними словосполученням ми можемо окремо перекласти кожне слово окремо, можна говорити про те, що труднощів не виникає. Таким чином, калькування виявиться дуже доречним, описовий переклад може знадобитися тільки в крайньому випадку. Калька, що отримуємо в результаті перекладу, звучить приблизно так: «*колективний розум*». Although Geoff Mulgan also acknowledges that collective intelligence is not a new concept, he notes that a *new* field of collective intelligence has emerged in recent years where artificial intelligence has become increasingly prominent. [34].

Folksonomy - науковий термін для слова «tagging», яке в свою чергу означає супровід даних тегами, або позначками. Неологізм відбувається з комбінації слів «*folk*» (люди, народ) і «*taxonomy*» (таксономія - систематика), і означає спільні спроби організувати інформацію в Інтернеті. У більш розмовному варіанті мається на увазі група людей, які спонтанно почали працювати разом для організації інформації в різні категорії.

Таким чином, пленус для цієї одиниці цілком може прижитися в українській мові, особливо з огляду на умову, що інтернет-користувачі досить близько знайомі з цим поняттям. Але якщо повернутися саме до слова «*folksonomy*» і спробувати заповнити лауну саме з опорою на його походження, то з окремо переведених складових частин ми отримаємо ніщо інше, як описовий переклад – «*народна таксономія*». Таке визначення збереже стилістичне забарвлення оригіналу як наукового терміну, але залишиться незрозумілим для більшості українськомовних людей. Однак залишається варіант такого перекладу, як «*тегування*».

MOOC – навчальний безкоштовний курс, доступний в мережі інтернет для дуже великої кількості людей. Слово народилося на початку 21 століття, розшифровується як «*massive open online course*» - «*масивний відкритий онлайн курс*». Для доступу до такого курсу користувачам досить просто

zareєструватися на сайті, який надає той чи інший курс. Massive Open Online Courses (MOOC) are online courses aimed at a large number of participants via the web. [31].

При калькуванні ми отримуємо згаданий вище переклад «*масивний (масовий) відкритий он-лайн курс*», такий переклад цілком адекватний. Якщо ж дивитися на вихідну одиницю, ми бачимо аббревіатуру, і в українській мові вона б виглядала як МООК, однак, ми вважаємо, що в даному випадку доречний саме розшифрований варіант, для уникнення складнощів із вживанням.

PPC - акронім від «*payperclick*» (плата за клік). PPC - це рекламна онлайн модель, в якій виробники розміщують рекламу або пошукові системи на різних сайтах в мережі інтернет, й платять власникам таких сайтів, коли відвідувачі натискають на них. Така модель створена для поліпшення і вдосконалення маркетингу в мережі. Перша відома і документована модель PPC з'явилася в 1996 році й належала мережевій дирекції з іменем Planet Oasis.

Оскільки дане слово має розшифровку, складові якої легко перевести на українську мову, ми можемо говорити про те, що в даному випадку доречним способом елімінування лакуни стане калькування. Як уже згадувалося вище, одиницю можна перевести як «*плата за клік*».

Phablet – смартфон з величиною екрану приблизно між екраном звичайного смартфона і планшетного комп'ютера (від 5 до 7 дюймів).

Слово «*phablet*» утворюється з комбінації двох слів, від яких взяли по одній частині: «*smartPHone*» (смартфон; дослівно «розумний телефон») і «*tABLET*» (планшетний комп'ютер, або просто планшет). Незважаючи на те, що перший гібрид телефону і планшета було створено AT & T EO 440 в 1993 році, сам термін був представлений тільки у 2010 році. I got a new phablet! It's Samsung Galaxy Note 2![37].

Варто зазначити, що складові слова також в недавньому часі з'явилися в українській мові. Смартфон прийшов у мову за допомогою транскрипції та вже міцно в ньому закріпився, а планшет отримав такий переказ за аналогією з основним значенням слова «*tablet*» - дощечка, табличка, плита з написом. У

деяких словниках можна виявити переклад даного поняття, і звучить він як «*смартшет*». Слово утворено за тим самим принципом, що і оригінальна лексема «*phablet*», тобто складено з двох окремих одиниць. Однак такий переклад не підтверджений та існує, скоріше, в розмовному стилі. По суті, слово «*смартшет*» можна вважати калькованим пленусом, який заповнив лакуну.

Таким чином, можна зробити висновок, що лакуна зникла частково, але потрібен час, для затвердження лексеми, яка існує в українській мові.

SocialProof відноситься до психологічного феномену, коли люди потребують вказівки тих, хто знаходиться навколо, щоб визначити, як їм слід поводитися або думати в тій чи іншій ситуації. У соціальних мережах таке явище можна визначити за кількістю взаємодій всередині будь-якого контенту або за кількістю передплатників. Суть в тому, що якщо інші діляться чимось або підписані на когось, це повинно бути добре та корисно. Це словосполучення можна перекласти за допомогою калькування, і таким чином ми отримуємо наступний пленус: «*суспільне підтвердження*». У такому вигляді лакуна адекватно заповнена. 8 Brilliant Examples of Social Proof on the Web [32].

Tweeple/tweep—Twitterpeople. користувачі соціальної мережі Twitter. Скорочення від Twitterpeople (буквально - люди твіттера), «*tweep*» - форма однини, від «*twitterperson*».

В українській мові у середовищі соціальних мереж можна зіткнутися зі сленговим виразом «*твітота*», яке передає суть і значення оригіналу. Однак така лексична одиниця не прийнята офіційно, тому не зовсім коректно вживати її у мові. У такому випадку можемо скористатися калькуванням, і перевести «*tweeple*» як «*користувачі твіттера*»; це так само можна вважати описовим перекладом, відповідно, будь-які можливі складнощі в розумінні одиниці відпадають. Haven't hit the unsubscribe button, just yet, but I really don't like the whole twitter twit twat **tweeple** twooty nonsense [29].

Twitterverse схоже з блогосферою, за винятком того, що це поняття специфічно ставиться до діалогів у соціальній мережі Twitter. Друга частина

слова «-verse» означає сферу активності, інтересу або секцію в суспільстві, яка визначається особливою характеристикою, в свою чергу походить від «universe» - сфера, область, коло. За аналогією з блогосферою ми можемо перевести таку одиницю як «*твіттосфера*». У носіїв української мови, знайомих з цією соціальною мережею, не виникне складнощів з розумінням. So **the twitterverse** exploded a bit ago with the report that Amazon had talked to publishers about submitting ePubs instead of the traditional mobi/AZW format to the Amazon eBook store [29].

Таким чином, можемо вважати дану лакуну заповненою за допомогою калькування.

2.4. Пошук відповідностей-аналогів

Головне завдання пошуку аналога - знайти таку одиницю, яка найбільш точно зможе передати значення вихідної, використовуючи вже наявні у мові перекладу лексеми.

Follower – той, хто спостерігає за вашими оновленнями в мережі. Число таких користувачів є первинною мірою успішності в інтернеті для більшості бізнесів.

«*Follower*» перекладається як послідовник, проте в такому значенні таке найменування буде не зовсім коректним. З новинами і призначеними для користувача профілями в мережі інтернет можна провести аналогію, порівнявши їх з газетами або журналами. Щоб читати останні, необхідно підписатися на розсилку. Таким чином діють і сторінки в інтернеті. Тобто в якості аналога до оригінальної одиниці в даному випадку можна взяти слово «*підписник*». Так буде найбільш точно передано значення слова. To his followers, however, it is clear from the biographical accounts that he was more to them than just a link in a chain.[38].

Handle - термін, використовуваний для опису чийогось нік-нейма в соціальній мережі твіттер, який пишеться зі значком @ перед ним, завдяки чому можна зробити відсилання або згадка будь-якого користувача. Серед значень «*handle*» в українській мові можна знайти такі: титул, звання,

кличка, описувач. Усі ці слова так чи інакше відображають суть слова, не зовсім точно описують значення. Однак існує ще одне значення, яке могло б стати аналогом: «*дескриптор*» - транслітерована одиниця від «*description*» - опис, уже ввійшла в українську мову [22].

За даними словника «*дескриптор*» використовується для унікальної ідентифікації об'єкта або ресурсу, таким чином його можна застосувати до одиниці «*handle*» в представленому значенні - «*унікальна призначена для користувача запис*».

Landing Page - веб-сторінка, побудована певним чином, основним завданням якої є збір контактних даних цільової аудиторії. Використовується для посилення ефективності реклами та збільшення аудиторії. Така сторінка зазвичай містить інформацію про товар або послугу. Аналіз дій користувачів дозволяє маркетологам визначити успішність реклами. *A landing page offers a prospective customer a resource, such as an ebook or webinar signup, in exchange for their basic contact information* [28].

Оскільки пленус, утворений за допомогою калькування, не ніс би в собі ніякої суті, необхідно звернутися до елімінування за допомогою пошуку аналога. Головне завдання «*landing page*» - конвертація відвідувача в покупця або клієнта компанії, спонукання до цільової дії. Відповідно, таку сторінку можна назвати цільовою. Словосполучення «*цільова сторінка*» і буде аналогом для заповнення лакуни для оригінальної одиниці. **Lurker** – людина, яка читає різні обговорення в чатах, соціальних мережах або інших інтерактивних системах, але вкрай рідко або взагалі ніколи не бере участі у дискусії. Слово походить від дієслівної форми «*lurk*» - «*підглядати*». В українській мові утворити форму іменника від даного дієслова неможливо, варіантом може бути тільки описове словосполучення - «*той, хто підглядає*». **Lurkers** make up a large proportion of all users in online communities. **Lurkers** are often hard to track in computer-mediated communities. [40].

Раніше дана одиниця мала дещо інше значення: так можна було назвати людину, яка за чим-небудь підглядала, і при цьому переховувалася від очей,

намагалася, щоб його не помітили. Однак у сфері інтернету таке визначення буде не зовсім точним, оскільки в даній ситуації «*lurker*» не буде мати на увазі скритність, скоріше, таке поняття можна охарактеризувати пасивним спостереженням. Тому в якості пленуса для даної одиниці можна взяти слово «*спостерігач*». Воно цілком відображає суть поняття, і є адекватним варіантом заповнення лакуни.

Woot (в основному в інтернет-комунікації) використовується для вираження захоплення, ентузіазму або триумфу. “**Woot!**” and pump their fists in the air than they are to yell “Go, Spartans!”[43].

Походження: як правило, пишеться з двома нулями як «*w00t*», такий вислів дуже популярний серед любителів комп'ютерних ігор і на форумах. Існує безліч теорій щодо походження цього слова, але жодна з них не може заявити про себе як про справді оригінальну.

Слово «*woot*» вважається вигуком і схоже за значенням з «*YAYE!*» або «*Woohoo!*». За однією з версій воно походить від виразу «*Wow! Loot!*», яке фігурувало у рольовій досить популярній грі «*Dungeons and Dragons*», створеної в 1973 році. Перекладається воно приблизно так: «*Bay! Нічого собі!*». Воно також зустрічалося пізніше і в інших он-лайн іграх.

Також варіантом походження якийсь час вважався шотландський вигук «*hoot!*» (Dictionary of the Scot Language), і різні форми цього слова датувалися у вживанні з 1698 року, у тому числі у відомому романі Р. Стівенсона «Викрадений» 1886 року. Однак конотація такого вигуку негативна, на відміну від значення «*woot*», висловлює обурення, досаду, і перекладається як «*ax tu!тьху!*», і відповідно виникають сумніви у зв'язку цих лексичних одиниць.

Таким чином ми більше схилиємося до першого варіанту походження. Як спосіб заповнення лакуни до цієї одиниці в українській мові можна запропонувати пошук відповідностей-аналогів. В українській мові є слово, яке має дуже схожу конотацію: «*ура!*» Воно також прийшло в нашу мову з англійської, і оригінальна лексема «*hooray!*» може вважатися «старшим»

синонімом до слова «*Woot*». Ми вважаємо, що утворений таким способом пленус буде куди більш зрозумілим носіям, ніж транскрибування.

Висновки

Вивчивши представлений теоретичний матеріал, ми можемо зробити висновок про те, що лакуни та безеквівалентні одиниці присутні у будь-якій мові та народжуються через зіставлення мов. Також, згідно з вивченої теорії, ми з'ясували, що лакуни бувають двох типів – лінгвістичні та етнографічні, які в свою чергу поділяються на абсолютні, відносні і векторні.

Елімінування лакун, або заповнення білих плям у мові перекладу, здійснюється за допомогою заповнення та компенсації. Також існує кілька способів передачі лексичних лакун, такі як транскрипція або транслітерація, калькування, описовий переклад, створення відповідностей-аналогів, конкретизація або генералізація, нейтралізація або емпфаза.

Таким чином, отримані дані уможливили виконання практичної частини роботи, де ми прийшли до висновку, що найбільш поширеним способом елімінування лакун лексичної групи з теми «Інтернет» є описовий переклад. Причиною цього може бути те, що більшість лексичних одиниць з цієї теми є специфічною лексикою, реаліями, які були утворені саме в англійській мові для позначення понять чи явищ, які з'явилися в реаліях англomовного світу, не маючи ні реальних, ні лінгвістичних аналогій.

Транслітерація часто застосовується для перекладу таких слів, але найчастіше утворені таким чином одиниці в українській мові залишаються незрозумілими для людей, які не пов'язані зі сферою комп'ютерних та інтернет-технологій (зазвичай це люди старшого покоління).

Проведене нами дослідження в раз доводить, що проблема лакун в українській мові є досить гострою і потребує безперервного, постійного пошуку рішень, які в майбутньому можуть полегшити спілкування між носіями англійської та української мови. Одним з варіантів розв'язання проблеми може стати більш тісна співпраця вітчизняних та зарубіжних програмістів, розробників і звичайних людей. Завдяки цьому в мові буде з'являтися менша кількість прогалин, а вже наявні стане значно легше заповнити.

Список використаних джерел

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод. М.: Международные отношения. 1975. 240 с.
2. Бекасов М. Д. Статус понятия лакуны в теории перевода вестник. М. : МГЛУ, 2010, № 9 (588). С. 10-14.
3. Быкова Г. В. Лакунарность в условиях одноязычной ситуации и межкультурном диалоге. Сибирский педагогический журнал. 2010. 2. С. 100–109.
4. Булгакова С. Ю. Корреляция реалий и лакун при переводе художественного текста. Вестник ВГУ. Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2013. № 2. С. 188–193.
5. Валеева Н. Г. Теория перевода: культурно-когнитивный и коммуникативно-функциональный аспекты. М. : Российский ун-т дружбы народов, 2010. 243 с.
6. Виноградов В. С. Введение в переводоведение : общие и лексические вопросы. М. : Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. 87 с.
7. Володина М. Н. Язык средств массовой информации. М.: Академический Проект, Альма Матер, 2008. 760 с.
8. Глазачева Н.Л. Лакуны и теория межкультурной коммуникации. Лакуны в языке и речи: Сб. науч. тр. Благовещенск: Изд-во БГПУ, 2005. Вып. 2. С. 31–34.
9. Глазачева Н. Л. Модель лакунизации как составляющая теории перевода. Барнаул, 2006. 122 с.
10. . Ибрагимова К. Г. Межъязыковые лакуны в юридическом дискурсе и лингвокультурные аспекты их элиминирования. дисс. на соиск. ... канд. фил. наук. М. 2017. 222 с.
11. Клыбин И. В. Лакунарность в аспекте межкультурной коммуникации. Пенза: Академия Естествознания, 2013. 95 с.
12. Лакуны в языке и речи. Сборник научных трудов. Благовещенск. 2005. 112 с.
13. Маркелов Д. В. Пути преодоления лакунарности при переводе англоязычной спортивной публицистики на русский язык. Тольятти. 2018. 54 с.
14. Муравьев В. Л. Лексические лакуны. Владимир. 1975. 97 с.
15. Нечаева Е. А. Выявление лакун и их классификация в терминологии предметной области «связи с общественностью» (на материале английского и русского языков). Язык и культура. 2015 (6). № 23–24. С. 305–312.

16. Никифорова А. С., Курылева Л. А. Феномен лингвокультурной лакунарности в политическом медиа-дискурсе. 2012. С. 65–74.

17. Огурцова. О. А. К проблеме лакунарности. Функциональные особенности лингвистических единиц: сб. тр. Кубан.ун-та. Вып. 3. Краснодар: изд-во Кубан. ун-та, 1979. С. 77–83.

18. Папикян А.В. Социокультурные лакуны: типология, причины появления и способы заполнения при изучении иностранных языков // Известия Российского государственного педагогического университета имени А.И. Герцена. Аспирантские тетради. СПб., 2008. Вып. 37 (80). С. 477–483.

19. Попова З. Д., Стернин И. А. Когнитивная лингвистика. М.: АСТ. Восток-Запад. 2007.

20. Сорокин Ю.А., Марковина И.Ю. Культура и ее этнопсихолингвистическая ценность. Этнопсихолингвистика. М.: Наука, 1988. С. 5–18.

21. Терминасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация. М., 2000. 137 с.

22. Arens E. What is a Twitter Handle? URL: <https://sproutsocial.com/insights/twitter-handle/>

23. Blum S. D. The language gap. New York : Huffington Post, 2014. 13 p.

24. Dengin V. Elimination of lacunas in the translation of medical scientific articles. 2019. 277–283. DOI:10.15405/epsbs.2019.12.05.33.

25. Ditch the Label. Feeling FOMO? Here's how you can deal with it. URL: https://www.ditchthelabel.org/feeling-fomo-heres-how-you-can-deal-with-it/?gclid=Cj0KCQiA1KiBBhCcARIsAPWqoSokxFg8j4ntdLn24ZRKcz9hQX9Wq5tdr7mX_z402Ns_IScg2G1SptMaAsAUEALw_wcB

26. Hale K. Gaps in grammar and culture. Linguistics and anthropology: in Honor of C.F. Voegelin. : N.Y., The Peter de Ridder Press Publ., 1975, P. 295-315.

27. Johnson E. Exposing gaps in/between discourses of linguistic deficits. Washington : International multilingual research journal, 2017. P. 5-11.

28. Lindsay K. C. 13 Great Landing Page Examples You'll Want to Copy in 2021. URL: <https://blog.hubspot.com/marketing/fantastic-landing-page-examples>

29. Linguazza. URL: <https://linguazza.com/sentences-with/twitterverse>

30. McKeown S. Goodbye Facebook like gating, hello action gating. Gleam. URL: <https://gleam.io/blog/beyond-like-gating/>

31. Penfold S. 6 Massive Open Online Courses (MOOC): Duolingo, Treehouse, Lynda, Codacademy, Google Primer, Education First. URL: <https://www.elearningsuperstars.com/mooc-examples/>

32. The Daily Egg. URL: <https://www.crazyegg.com/blog/examples-social-proof-on-web/>

33. Thurow S. Findability, Seo, and the searcher experience. URL: <https://searchengineland.com/findability-seo-and-the-searcher-experience-61038>

34. Toh K. How collective intelligence can improve your organization. URL: <https://brightlemon.com/collective-intelligence-in-the-workplace/>

35. Vinay J. R., Darbelnet J. Stylistique compare du francais et de l'anglais. Paris. 1958. 10p.

Список лексикографічних джерел

36. ABBYY Lingvo Live. URL: <https://www.lingvolive.com/en-us>

37. AZDictionary. URL: <https://www.azdictionary.com/sentence/phablet>

38. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/ru/>

38. Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/example/english/follower>

39. Dictionary of the Scots Language. URL: <https://dsl.ac.uk/>

40. Ichacha. <https://eng.ichacha.net/zaoju/lurkers.html>

41. Ichacha. <https://eng.ichacha.net/zaoju/lurkers.html> 40. Oxford Learners Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

42. Urban Dictionary. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=on%20line>

43. Your Dictionary. URL: <https://sentence.yourdictionary.com/woot>